

ЗАТВЕРДЖЕНО:
рішенням 34 сесії VIII скликання
Слобожанської селищної ради
від 22.02.2024 року № 3216-34/VIII

**ПРОГРАМА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА
ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ СЛОБОЖАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НА 2024-2025 РОКИ**

ЗМІСТ

	Стор.
1. Визначення питань, на вирішення яких спрямована Програма	3
2. Визначення мети Програми	4
3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання питань, обсягів та джерел фінансування; строки та етапи виконання Програми	4
4. Перелік завдань (напрямів) та заходів Програми	5
5. Очікуванні результати виконання Програми, визначення її ефективності	6
6. Координація та контроль за ходом виконання Програми	6
Додатки до Програми:	
Паспорт Програми (Додаток 1 до Програми)	
Ресурсне забезпечення Програми (Додаток 2 до Програми)	
Напрями діяльності та заходи Програми (Додаток 3 до Програми)	

I. Визначення питань, на вирішення якої спрямована Програма

Програма енергоефективності та енергозбереження Слобожанської селищної територіальної громади на 2024-2025 роки розроблена відповідно до положень Закону України «Про енергетичну ефективність», «Про енергетичну ефективність будівель», розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.12.2023 №1228-р «Деякі питання стратегічного розвитку енергетичної ефективності будівель», «ДОВГОСТРОКОВА СТРАТЕГІЯ ТЕРМОМОДЕРНІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬ на період до 2050 року».

Енергоефективність та енергозбереження на сьогоднішній день є одними із найважливіших пріоритетів соціально-економічного розвитку в глобальному, національному та місцевому вимірах. Ефективна реалізація відповідної політики за цими напрямками дозволяє, в значному ступені, вирішувати як наявні гострі питання глобального масштабу (обмеженість запасів паливно-енергетичних ресурсів, зростаючий негативний вплив використання енергії на оточуюче природне середовище і пов'язані з цим кліматичні зміни), національного масштабу (досягнення відповідного рівня енергетичної безпеки та енергетичної незалежності, високого рівня конкурентоспроможності національної економіки тощо), так і питань місцевого розвитку (досягнення високого рівня соціально-економічного розвитку, в тому числі, і за еколого-соціальними складовими, сталого економічного зростання).

Складність підвищення рівня енергетичної ефективності не є новою для України загалом і для Слобожанської селищної територіальної громади (надалі – громада) зокрема. Незважаючи на певні зрушення у сфері підвищення енергетичної ефективності, громада і надалі залишається надзвичайно енерговитратною, від чого зменшуються можливості забезпечення енергетичної незалежності, залишаються неякісними енергетичні послуги споживачам.

Питання неефективного використання енергоресурсів присутнє в усіх секторах територіальної громади, також у бюджетній сфері та у житлово-комунальному господарстві. Довгий термін експлуатації призвів до зношеності котельного та технологічного обладнання, що використовується для теплопостачання. Це, в свою чергу, призвело до надмірних витрат паливно-енергетичних ресурсів, понад нормованих втрат енергії, а отже – до підвищення тарифів та збільшення витрат населення на закупівлю комунальних послуг. Як наслідок, перевитрати паливно-енергетичних ресурсів призвели до збільшення бюджетних видатків та значного підвищення вартості житлово-комунальних послуг. Особливо гострою є задача енергозбереження для бюджетних організацій. З одного боку, це обумовлено соціальним значенням цих об'єктів, з іншого боку, наявністю морально застарілого, низькоефективного котельного обладнання та відсутності реалізації енергозберігаючих заходів, що в свою чергу є одними з основних причин дефіциту коштів у бюджетах усіх рівнів. Вирішення цієї задачі залежить не лише від реалізації енергоефективних заходів в громаді, на конкретних підприємствах, у тому числі й на підприємствах житлово-комунального господарства, від можливостей організації та підтримки діяльності у сфері енергоефективності місцевими органами влади.

Взятий владою курс на надання регіонам України широких повноважень, у тому числі й суттєвого збільшення фінансових можливостей місцевих органів влади, надає шанс нарешті просунутись у вирішенні питання енергоефективності, тим більш, що місцева влада буде мати прямий інтерес у розвитку економічного потенціалу свого регіону, який на сьогодні неможливо здійснити без кардинальних змін у сфері енергоефективності.

Основні складнощі сучасного розвитку енергоефективності та потенційні способи щодо їх вирішення:

- недосконалість, неактуальність чинного українського законодавства у сфері енергетики, часткова відповідність міжнародним зобов'язанням України (зокрема й євроінтеграційному напрямку);
- нечітке формування стратегії, цілей державної політики у енергетичній сфері;
- низький рівень фінансового забезпечення запровадження заходів із підвищення енергоефективності;

- відсутність прогнозування на рівні держави щодо динаміки вартості енергоресурсів;
- відсутність дієвих та ефективних стимулів щодо впровадження в Україні енергоефективних заходів, системного підходу до енергоспоживання тощо.

Під час аналізу складнощів підвищення енергоефективності було встановлено, що сутність енергоефективності полягає у формуванні всеохоплюючого, інтегрованого підходу, скерованого на здійснення впливу на рівень споживання енергії задля зменшення її обсягів, на підвищення рівня екологічної безпечності, враховуючи суттєвий вплив на довкілля, рівень безпеки процесу постачання, рівень витрат/втрат на розподілення енергетичних ресурсів через постійне скорочення рівня їх споживання.

II. Мета Програми

Програма розроблена з метою реалізації державної політики України в галузі енергозбереження та раціонального використання енергетичних ресурсів.

Основна мета Програми: підвищення енергоефективності, скорочення споживання енергоресурсів об'єктами бюджетної, комунальної сфери та житлово-комунальному господарстві, зменшення витрат на паливно-енергетичні ресурси та підвищення рівня комфорту в будівлях бюджетної та комунальної сфери за умов дотримання санітарно-гігієнічних норм. Забезпечення умов щодо виявлення, перш за все, внутрішніх (галузевих) джерел фінансування енергозберігаючих заходів та залучення інвестицій. Популяризація економічних, екологічних та соціальних переваг енергозбереження, підвищення управлінського та освітнього рівнів у цій сфері.

Крім цього, головна мета полягає у забезпеченні надійного функціонування житлово-комунального господарства на засадах енергозбереження, задоволенні потреб споживачів у житлово-комунальних послугах, запобіганні виникненню надзвичайних ситуацій, що пов'язані з функціонуванням систем життєзабезпечення на території Слобожанської селищної територіальної громади.

III. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання питань, обсягів та джерел фінансування; строки та етапи виконання Програми

Визначення шляхів розв'язання питання енергоефективності та енергозбереження Слобожанської територіальної громади базується на принципах системності, комплексності, технічної та економічної спроможності.

Розв'язання зазначеного питання передбачається розв'язати шляхом:

- проведення поточного аналізу споживання енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг в будівлях, виявлення причини відхилень від норми та надання рекомендації для їх усунення;

- сприянням організації енергомоніторингу (аудиту) у будівлях, здійсненням контролю та оцінки показників ефективності використання енергетичних ресурсів та комунальних послуг;

- впровадження системи контролю за технічним станом будівель з метою проведення енергоефективних заходів;

- розвитку альтернативної енергетики;

- впровадження новітніх технологій виробництва та споживання енергетичних ресурсів, а також технологій, що передбачають використання енергозберігаючих та енергоефективних матеріалів та обладнання;

- створення сприятливих умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у сферу енергоефективності та енергозбереження з метою оптимізації структури енергетичного балансу, зменшення обсягу викидів забруднюючих речовин;

- популяризація серед широких верств населення через засоби масової інформації ефективного та ощадливого споживання паливно-енергетичних ресурсів.

Одним із напрямків розв'язання питань є Угоди мерів – провідна ініціатива, започаткована Європейським Союзом у 2008 році, котра охоплює місцеві та регіональні

органи влади, які беруть на себе добровільні зобов'язання підвищувати енергоефективність та нарощувати використання відновлювальних джерел енергії на своїх територіях.

Участь у якості підписанта Угоди мерів надасть можливість Слобожанській селищній територіальній громаді:

- отримувати допомогу в намаганні забезпечити екологічно, соціально та економічно стабільне середовище для громади (доступні якісні енергетичні послуги, створення додаткових робочих місць, покращення стану довкілля, тощо);

- покращити політичний, адміністративний та фінансовий потенціал всередині громади для вирішення важливих економічних, соціальних, енергетичних та кліматичних питань в інтересах мешканців;

- зробити свою громаду відомою серед новаторів місцевого сталого енергетичного розвитку;

- користуватися перевагами інституційного схвалення та підтримки від Європейського Союзу та кращих світових практик;

- зробити свій внесок у зменшення викидів CO² у світі.

IV. Перелік завдань (напрямів) та заходів Програми

Стратегічною лінією подальшого сталого соціально-економічного розвитку та добробуту населення Слобожанської територіальної громади є: підвищення енергоефективності виробництва, транспортування і споживання паливно-енергетичних ресурсів всіма категоріями споживачів за рахунок широкого впровадження заходів з енерго- та ресурсозбереження.

Основними завданнями Програми є створення ефективної системи управління енергозбереженням, скорочення витрат енергоресурсів, удосконалення обліку та контролю за їх витратами, втілення комплексу заходів для реалізації потенціалу енергозбереження в бюджетній та житлово-комунальній сферах територіальної громади, а також можливості залучення для цього коштів державного бюджету та інвестиційних коштів, у тому числі грантових.

Варто зазначити, що впровадження енергозберігаючих заходів сприяє позитивна тенденція до нарощення обсягів економії паливно-енергетичних ресурсів у громаді.

Досягнення мети Програми енергоефективності та енергозбереження Слобожанської селищної територіальної громади передбачається шляхом реалізації заходів організаційного та технічного характеру.

Заходами організаційного характеру є:

- 1) фінансове забезпечення Програми – виявлення внутрішніх джерел фінансування заходів з енергозбереження та пошук інвесторів та інших джерел фінансування;

- 2) створення платформи навчально-освітнього забезпечення, інформаційно-консультаційної підтримки у сфері енергоефективності та екологічної безпеки;

До заходів технічного характеру належать:

- 1) підвищення ефективності діючих систем теплопостачання – заміна тепломереж, модернізація діючих котелень – переобладнання, реконструкція та технічне переоснащення; застосування новітніх енергоефективних матеріалів для ізоляції труб, зміна схеми теплопостачання із використанням критерію ефективності використання енергії та окупності витрат;

- 2) інвентаризація-цифровізація об'єктів, продовження практики впровадження сучасних систем обліку та регулювання споживання енергоносіїв;

- 3) утеплення та ущільнення фасадів, утеплення горищ та підвалів і встановлення енергозаощадливих вікон;

- 4) комплексна оптимізація електроспоживання та заміна традиційних освітлювальних приладів внутрішнього і зовнішнього освітлення сучасними енергозберігаючими освітлювальними приладами;

5) підвищення рівня раціонального використання палива та енергії за рахунок впровадження енергозберігаючих технологій і відповідного сучасного обладнання.

V. Очікуванні результати виконання Програми, визначення її ефективності

Програму планується реалізувати за такими основними напрямками:

- поліпшити точність розрахунків за фактичну отриману послугу;
- підвищити поінформованість населення щодо переваг енергоефективних будівель;
- зменшити рівень втрат паливно-енергетичних ресурсів;
- досягти відносного скорочення обсягу бюджетних видатків;
- залучення фінансування, яке спрямовуватиметься на фінансування заходів Програм;
- забезпечення економії бюджетних коштів (за умови дотримання відповідних вимог щодо охорони праці, санітарних норм та правил тощо) на утримання бюджетних установ, за рахунок запровадження відповідних заходів та проектів.

Позитивний ефект очікується отримати від реалізації всіх поставлених завдань і заходів Програми, які, в основному, передбачають:

- 1) розвиток та вдосконалення системи енергетичного менеджменту в громаді;
- 2) зменшення обсягів споживання паливно-енергетичних ресурсів у сфері теплопостачання, бюджетній сфері громади;
- 3) проведення модернізації об'єктів теплопостачання та комунального господарства, впровадження новітніх енергоефективних технологій;
- 4) зменшення обсягів використання ресурсів;
- 5) залучення коштів бюджетів усіх рівнів, кредитних та грантових коштів на реалізацію проектів і заходів з енергозбереження.
- 6) забезпечення економії бюджетних коштів (за умови дотримання відповідних вимог щодо охорони праці, санітарних норм та правил тощо) на утримання бюджетних установ, за рахунок запровадження відповідних;
- 7) залучення великомасштабного зовнішнього фінансування та європейського досвіду здійснення енергоефективних заходів.

Очікувані кінцеві результати від реалізації Програми: Сумарна економія паливно-енергетичних ресурсів у період 2024-2025 років в громаді, включаючи виконання заходів Програми співфінансування заходів з енергоефективності на 2023 – 2030 роки, складе 15 % від загального споживання ПЕР.

VI. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Виконання програми здійснюється шляхом реалізації її заходів і завдань, зазначеними у цій Програмі. Безпосередній контроль за виконанням заходів програми здійснює відділ з питань енергетичної ефективності та енергозбереження виконавчого комітету Слобожанської селищної ради.

Відділ з питань енергетичної ефективності та енергозбереження виконавчого комітету Слобожанської селищної ради подає селищному голові інформацію про хід виконання Програми не рідше одного разу на рік, а також розміщує у засобах масової інформації та сайті Слобожанської селищної ради для ознайомлення населення звіт про стан виконання програми енергоефективності та енергозбереження Слобожанської селищної територіальної громади на 2024-2025 роки.

Секретар селищної ради

Людмила ЛАГОДА